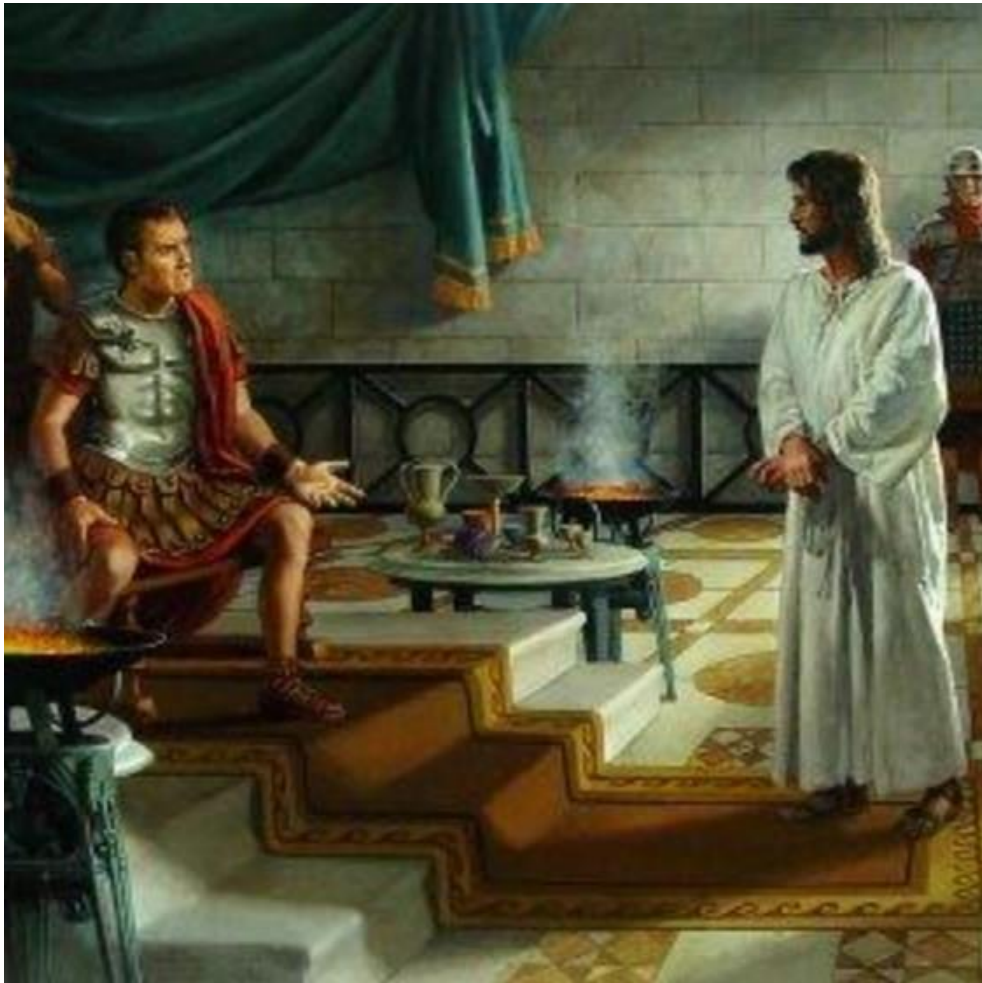


ΑΡΗΣ ΣΤΟΥΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

ΤΙ ΕΣΤΙΝ ΑΛΗΘΕΙΑ;

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ



QUID EST VERITAS?

ΑΕΝΑΟΝ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕΝΑΩΣ ΕΝΗΜΕΡΟΥΜΕΝΕΣ

10 Οκτωβρίου 2015

ΤΙ ΕΣΤΙΝ ΑΛΗΘΕΙΑ;

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αναζήτηση της αληθινής σημασίας των λέξεων, η ετυμολογία, είναι ο αντικειμενικός σκοπός των Ηλεκτρονικών εκδόσεων ΑΕΝΑΟΝ. Τι είναι άραγε η αλήθεια; Ούτε ο Κύριος Υμών Ιησούς Χριστός μπόρεσε να απαντήσει στο ερώτημα. Δύσκολη φιλοσοφική δουλειά λοιπόν η έρευνα και η απάντηση στο ερώτημα. Μια απόπειρα συλλογής πληροφοριών μπορεί μόνον να ονομασθεί η παρούσα μελέτη.

Σάββατο, 10 Οκτωβρίου 2015

ΑΡΗΣ ΣΤΟΥΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Αλήθεια

Απο το αρχαίο ουσιαστικό *ἀλήθεια*, ή, Δωρικώς *ἀλάθεια*. Επικ. επίσης *ἀληθεία*. (*ἀληθής*).

I. αλήθεια·

1. αλήθεια, αντίθ. προς το ψεύδος, παιδὸς πᾶσαν ἄλ. μυθεῖσθαι, το να λέει κάποιος ολόκληρη την αλήθεια για το παιδί, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως και, *χρᾶσθαι τῇ ἄλ.*, σε Ηρόδ.· ή ἄλ. περί τινος, σε Θουκ.

2. αλήθεια, πραγματικότητα, αντίθ. προς το φαίνεσθαι, φαινόμενο, τῶν ἔργων ή ἄλ., στον ίδ.

3. επιρρ. χρήσεις, τῇ ἀληθείᾳ, τω ὄντι, αληθώς, στον ίδ.· σπανίως *ἀληθεία*, σε Πλάτωνα· *ἐπ' ἀληθείας*, αληθώς, τω ὄντι, σε Δημοσθένη· *μετ' ἀληθείας*, σε Ξενοφωνα· *κατ' ἀλήθειαν*, σε Αριστοτέλη.

II. ο χαρακτήρας του ἀληθοῦς, πιστότητα, ειλικρίνεια, ευθύτητα, φερεγγυότητα, ντομπροσύνη, ευθύτητα χαρακτήρα, σε Ηρόδοτο. κ.λπ.

Ἔτυμο

Από το αρχαίο ελληνικό επίθετο *ἔτυμος*, ουδ. *ἔτυμον*, όπως τα *ἔτεος*, *ἔτήτυμος*. 1. αληθής, πραγματικός, βέβαιος, αληθινός, γνήσιος, ψεύσομαι ή *ἔτυμον ἔρέω*; να πω ψέματα ή να πω την αλήθεια; σε Όμηρο· *οἴρ'*, ἔτυμα κραίνουσι, αυτά (τα όνειρα) έχουν αληθινή έκβαση, σε Ομήρο. Οδύσσεια· *ἔτυμος ἄγγελος*, φήμη, σε Αισχύλο, Ευριπίδη. 2. ουδ. *ἔτυμον*, ως *ἐπίρρ.*, όπως το *ἔτεόν*, αληθώς, όντως, πράγματι, σε Όμηρο· επίσης, στον πληθ. *ἔτυμα*, σε Ανθ.· *ομαλ. ἐπίρρ. -μως*, σε Αισχύλ. κ.λπ.

Ομότητα

Ἔτοιμος: απόλυτα ικανός για χρήση ή για δράση.

Αίτημα αίτηση, απαίτηση, αυτό το οποίο ζητάμε, αλλά και αυτό ου θεωρούμε ως αυταπόδεικτα αληθές πχ. το Ευκλείδειο αίτημα.

Παράγωγα

Βλ.λ. *ετυμολογία*

Αλήθεια

Η ιδιότητα του αληθούς

ἀ-ληθής[ᾶ], Δωρ. *ἀ-λᾶθής*, -ές (α *στερητικό*, *λήθω* = *λανθάνω*)· φανερός, εμφανής, αληθινός·

I. αληθινός, αντίθ. προς το *ψευδής*, σε Όμηρο· *τὸ ἀληθές*, με κράση *τάληθές*, Ιων. *τῶληθές* και *τὰ ἀληθῆ*, με κράση *τάληθῆ*, η αλήθεια, σε Ηρόδοτο., Αττικούς.

2. λέγεται για πρόσωπα, ειλικρινής, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ.

3. λέγεται για χρησμούς κι άλλα παρόμοια, αληθής, αυτός που επαληθεύεται, πραγματοποιείται, σε Αισχύλο κ.λπ.

II. *ἐπίρρ. ἀληθῶς*, Ιων. -*θέως*,

1. αληθινά, ειλικρινά, πραγματικά, σε Ηρόδ. κ.λπ.

2. πράγματι, όντως, στην πραγματικότητα, σε Αισχύλ., Θουκ. κ.λπ.· ομοίως και, *ὡς ἀληθῶς*, σε Ευρ., Πλάτ. κ.λπ.

ΤΙ ΕΣΤΙΝ ΑΛΗΘΕΙΑ;

III.

1. ουδ. ως επίρρημα, προπαροξύτονο *ἄληθες*; itane? πράγματι; αλήθεια; πραγματικά; Ειρωνικά σε Σοφοκλή., Ευριπίδη. κ.λπ.
2. τὸ *ἀληθές*, πράγματι, Λατ. *revera*, σε Πλάτ. κ.λπ.· ομοίως και τὸ *ἀληθέστατον*, πραγματικά, ὄντως, σε Θουκιδίδη.

Από τα αρχαία ελληνικά ρήματα λήθω και λήθομαι, ισοδύναμα των λανθάνω και λανθάνομαι.

Από αυτά το λάθος, η λήθη, (όχι όμως το ηλίθιος < ήλιθα : μάτην, ματαια, ματαίως), ο λήθαργος ως επιθετο -ος, -ον αυτός που ξεχνάει, επιλήσιμονας, ξεχασιάρης· με γεν., αυτός που λησμονεί κάτι ή κάποιον, σε Ανθ. II. ως ουσ., η κατάσταση του λήθαργου, πολύ βαθύς ύπνος, νάρκη, κώμα, σε Αριστ. Σχηματισμός κατά το λαιμός > λαιμαργός.

Λανθάνω

λανθάνω και λήθω (VΛΑΘ),

A. παρατ. *ἐλάνθανον, ἔληθον*, Επικ. *λήθον*, Ιων. γ' ενικ. *λήθεσκεν*· μέλ. *λήσω*, Δωρ. *λᾱσῶ*, αόρ. β' *ἔλᾱθον*, παρακ. *λέληθα*, υπερσ. *ἐλελήθειν*, Αττ. β' και γ' ενικ. *ἐλελήθης, ἐλελήθη*, Ιων. *ἐλελήθεε*· στους περισσότερους Ενεργ. χρόνους, διαφεύγω της προσοχής κάποιου, παραμένω άγνωστος, αόρατος, απαρατήρητος. Συντάσσεται: **1.** με αιτ. προσ. μόνο, *λανθάνω τινά*, ξεφεύγω της προσοχής κάποιου, Λατ. *latere aliquem*, σε Όμηρ., Αττ.· απρόσ., *σὲ λέληθε*, διέφυγε της προσοχής σου, σε Πλάτ. **2.** συχνά με μτχ., οπότε η μτχ. μεταφράζεται ως ρήμα, και το λανθάνω με επίρρ., απροσδόκητα, απαρατήρητα, αόρατα· και αυτό, **α)** είτε με αιτ. προσ., *ἄλλον τινά λήθω μαρνάμενος*, δεν βλέπομαι από κάποιον ενώ μάχομαι, δηλ. μάχομαι χωρίς να φαίνομαι, σε Ομήρ. Ιλ.· *μὴ λάθη με προσπεσών*, μήπως επέρθει απροσδόκητα, σε Σοφ. **β)** είτε χωρίς αιτ., *μὴ διαφθαρείς λάθη*, μήπως καταστραφεί χωρίς να το καταλάβει, στον ίδ.· *δουλεύων λέληθας*, έγινες σκλάβος χωρίς να το καταλάβεις, σε Αριστοφ. Η σύνταξη αυτή αντιστρέφεται και το λαθών τίθεται αντί μτχ., *ἀπὸ τείχεος ἄλτο λαθών* (αντί *ἔλαθεν ἀλόμενος*), σε Ομήρ. Ιλ.· *λήθουσα μ' ἐξέπινες*, σε Σοφ. **B.** Ενεργ., **ληθάνω**, αόρ. β' *λέλᾱθον*, βλ. κατωτ. Τα σύνθετα ρήματα *ἐκ-ληθάνω, ἐπι-λήθω* λαμβάνουν μτβ. σημασία, κάνω κάποιον να ξεχάσει κάτι, με γεν. πράγμ.· ομοίως στον αναδιπλ. αόρ. β' *λέλᾱθον, ὄφρα λελάθη ὀδυνάων*, για να τον κάνει να λησμονήσει τους πόνοους του, σε Ομήρ. Ιλ. **Γ.** Μέσ. και Παθ. *λανθάνομαι· λήθομαι*, σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ., Δωρ. *λάθομαι [ᾱ]*, Επικ. παρατ. *λανθανόμην*, μέλ. *λήσομαι*, Δωρ. *λᾱσεῦμαι*, επίσης *λελήσομαι*, αόρ. *ἐλησάμην*, επίσης *ἐλήσθην*, Δωρ. *απαρ. λασθῆμεν*, αόρ. β' *ἐλᾱθόμην*, Επικ. *λαθ-*, επίσης Επικ. με αναδιπλ. *λελάσοντο*, κ.λπ. (βλ. κατωτ.)· — *λέλησμαι*, Επικ. *λέλασμαι*, μτχ. *λελασμένος*, κ.λπ.· πρβλ. **ἐπιλήθω**. Μέσ. και Παθ., αφήνω κάτι να μου διαφύγει, ξεχνώ, λησμονώ· **1.** απόλ. ή με γεν. πράγμ., λησμονώ, σε Όμηρ.· ομοίως στον αναδιπλ. αόρ., *οὐδὲ σέθεν θεοὶ λελάθοντο*, σε Ομήρ. Ιλ., κ.λπ.· ομοίως, Παθ. παρακ., *ἐμεῖο λελασμένος*, στο ίδ.· *κείνου λελήσθαι*, σε Σοφ. **2.** λησμονώ επίτηδες, αντιπαρέρχομαι, *ἢ λάθητ' ἢ οὐκ ἐνόησεν*, ή είχε κατά νου να προσφέρει θυσία και το ξέχασε ή δεν σκέφτηκε καθόλου κάτι τέτοιο, σε Ομήρ. Ιλ.

ΤΙ ΕΣΤΙΝ ΑΛΗΘΕΙΑ;

Παράγωγα

Αληθεια
Λήθη
Λησμονιά
Λησμοσύνη
Επιλήσμων
Διαλανθάνει
Επιλανθάνω
επιλελησμένος

Γλώσσα λανθάνουσα τ' αληθή λέγει.

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΑ

Ετυμολογία

Είναι ο κλάδος της γλωσσολογίας που εξετάζει την προέλευση των λέξεων μέσω της αναζήτησης του **έτυμου**. Ο ερευνητής που αναζητεί τα **έτυμα** των λέξεων λέγεται **ετυμολόγος**. Αυτός που δίνει άμεσες και εύστοχες απαντήσεις λέγεται **ετοιμολόγος**.

Υπάρχουν και ετοιμολόγοι που θα έπρεπε να λέγονται ατιμολόγοι. Σκαρφίζονται ανύπαρκτες λέξεις προκειμένου να δώσουν μια εύκολη εξήγηση στη ερμηνεία διαφόρων λέξεων. Φιγουράρουν ως ειδήμονες, μιλούν από τρίποδος και καταλαμβάνουν περίοπτες θέσεις στα εκπαιδευτικά και πολιτικά δρώμενα.

Λήθη (Μυθολογία)

Στην ελληνική μυθολογία, κατά τον Ησίοδο, η Λήθη ήταν θυγατέρα της Έριδας και προσωποποίηση της λήθης, δηλαδή της λησμονιάς και της αγνωμοσύνης. Τη θεωρούσαν μία από τις Ναϊάδες Νύμφες. Σύμφωνα με ορισμένες πηγές, η Λήθη ήταν η μητέρα των τριών Χαρίτων.

Από τη Λήθη πήραν το όνομά τους μία πηγή και ένας από τους πέντε ποταμούς του Άδης, από τα ύδατα του οποίου έπιναν οι κατερχόμενοι νεκροί για να λησμονήσουν το παρελθόν, την επίγεια ζωή τους. Τον ποταμό Λήθη παρίσταναν ως ένα γέροντα που κρατούσε στο ένα χέρι υδρία και στο άλλο κύπελλο.

Ο Πλούταρχος αναφέρει ότι υπήρχε βωμός της Λήθης στο Ερέχθειο των Αθηνών. Επίσης, στη Βοιωτία υπήρχε κοντά στο Μαντείο του Τροφωνίου η πηγή της Λήθης, όπως και η πηγή της Μνημοσύνης. Οι αρχαίοι πίστευαν ότι η Λήθη ήταν αδελφή του Θανάτου και του Ύπνου.

«Λήθη» Ποίημα

Καλότυχοι οί νεκροί ποὺ λησμονᾶνε
τὴν πίκρια τῆς ζωῆς. ὄντας βυθίσει

ΤΙ ΕΣΤΙΝ ΑΛΗΘΕΙΑ;

ὁ ἥλιος καὶ τὸ σούρουπο ἀκλουθήσει,
μὴν τοὺς κλαῖς, ὁ καημὸς σου ὅσος καὶ νᾶναι.

Τέτοιαν ὥρα οἱ ψυχὲς διψοῦν καὶ πάνε
στῆς λησμονιᾶς τὴν κρουσταλλένια βρῦση·
μὰ βοῦρκος τὸ νεράκι θὰ μαυρίσει,
ἂ στάξει γι' αὐτὲς δάκρυ ὅθε ἀγαπᾶνε.

Κι ἂν πιοῦν θολὸ νερὸ ξαναθυμοῦνται.
Διαβαίνοντας λιβάδια ἀπὸ ἀσφοδύλι,
πόνους παλιούς, πὸν μέσα τους κοιμοῦνται.

Ἄ δὲ μορεῖς παρὰ νὰ κλαῖς τὸ δεῖλι,
τοὺς ζωντανούς τὰ μάτια σου ἄς θρηνήσουν:
Θέλουν μὰ δὲ βολεῖ νὰ λησμονήσουν.

ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ ΜΑΒΙΛΗΣ

Τι ἐστὶν ἀλήθεια;

Χαρακτηριστικὴ φράση τοῦ Πόντιου Πιλάτου πρὸς τὸν Ἰησοῦ.
Στο κεφ. 18 τοῦ κατὰ Ἰωάννη Ευαγγελίου.

³⁵ Ὁ Πιλάτος μπῆκε πάλι μέσα στὸ πραιτώριο, διέταξε νὰ φέ-
ρουν τὸν Ἰησοῦ καὶ τὸν ρώτησε: «Εὐ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰου-
δαίων;» ³⁶ Ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκε: «Τὸ ρωτᾷς αὐτὸ ἀπὸ μόνος σου
ἢ σοῦ ἔκουν μιλήσει ἄλλοι γιὰ μένα;» ³⁷ «Μήπως ἐγὼ εἶμαι Ἰου-
δαῖος;» τοῦ ἀπάντησε ὁ Πιλάτος: «Ὁ λαὸς ὁ δικός σου καὶ οἱ ἀρχιε-
ρεῖς σὲ παρέδωκαν σ' ἐμένα· τί ἔκανες, λοιπόν;» ³⁸ Ὁ Ἰησοῦς ἀπάν-
τησε: «Ἡ δική μου βασιλεία δὲν προέρχεται ἀπ' αὐτὸν τὸν κόσμον·
ἂν ἡ βασιλεία μου προερχόταν ἀπ' αὐτὸν τὸν κόσμον, οἱ στρατιῶτες
μου θὰ ἀγωνίζονταν νὰ μὴν πέσω στὰ χέρια τῶν Ἰουδαίων ἀρχό-
ντων. Ἀλλὰ ἡ δική μου βασιλεία δὲν προέρχεται ἀπὸ ἴδιον.» ³⁹ Τοῦ
λέει τότε ὁ Πιλάτος: «Εἶσαι, λοιπόν, βασιλεὺς;» «Ναί, εἶμαι βασι-
λεὺς, ὅπως τὸ λέεις», ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς. «Ἐγὼ γι' αὐτὸ γεννή-
θηνκα καὶ γι' αὐτὸ ἦρθα στὸν κόσμον, γιὰ νὰ φανερώσω τὴν ἀλήθεια·
ὅποιος ἀγαπᾷ τὴν ἀλήθεια καταλαβαίνει τὰ λόγια μου.» ⁴⁰ Τοῦ λέ-
ει ὁ Πιλάτος: «Καὶ τί εἶναι ἀλήθεια;»

εις τουτο γεγεννημαι και εις τουτο εληλυθα εις τον κοσμον ινα μαρτυρησω τη **αλη-
θεια** **πας ο ων εκ της αληθειας ακουει μου της φωνης**

λεγει αυτω ο Πιλατος τι εστιν **αληθεια** και τουτο ειπων παλιν εξηλθεν προς
τους Ιουδαιους και λεγει αυτοις εγω ουδεμιαν ευρισκω εν αυτω αιτιαν

Ο Πιλάτος κάτι θα σκάμπαζε από φιλοσοφία. Ένας πνευματικός ηγέτης που δεν μπορεί να εξήγηση τι ἐστὶ ἀλήθεια δεν του γέμιζε το μάτι. Έτσι χωρίς να περιμένει ἀπάντηση ἀποφάσισε νὰ κλείσει τὴν υπόθεση πιστεύοντας καὶ αὐτός ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐξέστη. Ακολουθοῦν δυο στιχοὶ που ἀφοροῦν τὴν ἀμνη-
στία τοῦ Βαραββᾶ καὶ τὸ κείμενο τοῦ κεφ. 18 διακόπτεται ἐδῶ.

Ἡ ὅλη ἀφήγηση θυμίζει τὰ παραμύθια τῆς Χαλιμάς.

ΤΙ ΕΣΤΙΝ ΑΛΗΘΕΙΑ;

Σε ποια γλώσσα μιλούσαν ο Πιλάτος και ο Ιησούς;
Κρατηθήκαν πρακτικά;
ποιοι ήσαν παρόντες και κατέγραψαν επί λέξει τα λεχθέντα;
Οι παπικοί λένε ότι το ερώτημα έκρυβε και την απάντηση:
Το QUID EST VERITAS αναγραμματιζόμενο κάνει το «EST VIR QUI ADEST»
Δηλ. είναι ο άνδρας που παρίσταται. Θα πρέπει λοιπόν να το είπτε για δεύτερη φορά ο Πιλάτος το ίδιο ή αναγραμματισμένο. Αν ορθοτομήσουμε το «Πάλιν» αφορά το εξήλθεν ή το ειπών.
λεγει αυτω ο Πιλατος τι εστιν **αλήθεια** και τουτο ειπων παλιν εξηλθεν προς τους Ιουδαιους και λεγει αυτοις εγω ουδεμιαν ευρισκω εν αυτω αιτιαν.

Ερωτηση στα Λατινικα σε ανθρωπο που τα αγνοουσε (Ο Ιησους που σπουδασε τα Λατινικα;) δεν έχει νόημα. Τότε ο Πιλάτος μιλούσε μονος του, (ατσιδα ο τυπος) γιατι σε λίγο διάστημα μπόρεσε να κάνει και τον περίφημο αναγραμματισμό.



Εξήγηση που θα κάνει να γελάσουν όλες τις κότες του ορνιθοτροφείου ΜΙΜΙΚΟΣ.

Αν ερμηνεύσουμε απλά την περικοπή

Εἰς τοῦτο γεγέννημαι καί εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τόν κόσμον ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ

για αυτό γεννήθηκα και ήρθα στον κόσμο για να γίνω αληθινά (τη αληθεία) Μαύρας.

Η σόλοικη προσθήκη

πας ο ων εκ της αληθείας ακούει μου της φωνής είναι δυσεξηγήτη.

Ίσως να εννοούσε : «Αυτό που λέω το καταλαβαίνουν οι δικοί μου άνθρωποι (ο ων εκ της αληθείας μου) » ότι δηλαδή το κίνημα χρειάζεται ένα μαρτύρα για να ενδυναμωθεί.

Τη αλήθεια είναι ορος που απαντάται στα λόγια του Ιησού με κάποιο μυστικιστικό νόημα. πχ. ο Παράκλητος το Πνεύμα της αληθείας, Εδώ όμως δεν φαίνεται να ελέχθη με τέτοιο νόημα.

ΦΡΑΣΕΙΣ

Αλήθεια;

Όταν το λέμε με μορφή ερωτήσεως σημαίνει ότι ζητούμε μια επιβεβαίωση για *του λόγου το ασφαλές*, δηλ. ότι τα λεχθέντα αποτελούν αλήθεια, δεν είναι ψευδή. Η αρχαία φράση τη «τῇ ἀληθείᾳ» έχει επιρρηματικό χαρακτήρα αν δεν αναφέρεται ερωτηματικώς. Σημαίνει αληθινά, αληθώς ή ως αληθώς.

Ερωτηματικώς «τῇ ἀληθείᾳ;» σημαίνει «είναι αλήθεια»;

ΤΙ ΕΣΤΙΝ ΑΛΗΘΕΙΑ;

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Αλήθεια χωρίς ψέματα φαί χωρίς αλάτι¹¹
Την αλήθεια πάντα κράτει και το ψέμα ας έχει αλατι¹²
Από μικρό κι από τρελό μαθαίνεις την αληθεια¹¹¹⁹,
Του γιου σου τάξε ψέματα και του γαμπρού σου αλήθεια ²¹⁵³²
Λέγε πάντα την αλήθεια να χεις το Θεό βοήθεια¹³⁷¹

**Απλούς ο μύθος της Αληθείας εφυ.
Γλώσσα λανθάνουσα τ' αληθή λέγει.
Λάθε βιώσας**

Ζήσε αφανώς. **βλ.λ. λανθανω 2.** συχνά συντάσσεται με μετοχή, οπότε η μετοχή μεταφράζεται ως ρήμα, και το λανθάνω με επίρρημα.

Μικρύνετε ίνα μη κριθείτε.
(Γιάννης Χ. Παπαϊωάννου)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1111

Συγγραφέας: ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΩΥΣΙΑΔΗΣ
Τίτλος: ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ -ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ
Εκδότης: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
Έτος:2005
Θέση:

Σύνδεσμοι

- A. *Ιωάννη Γαλάνη*, [τι εστιν αληθεια](#) Σχόλιο στο Ιω. 18,37-38
- B. [Αρχή σοφίας ονομάτων επίσκεψις](#)